

2) Öksürük kesici çaylar

a) Müsilaj taşıyanlar

Mukoza ve deri üzerinde yumuşatıcı etki yaparlar

Flos Althae, Radix Althae, Marshmallow,
HATMI,

Althae officinalis

çiçek ve kök

infüzyon

Müsilaj (35%), nişasta, pektin, şeker, tanen
emoliyan, ekspektoran, diüretik, antilitik

Althae rosea

Flos Malvae, Folia Malvae, Blue mallow; Ebegümece

- *Malva sylvestris*
- *İnfüzyon*
- Çiçek, yaprak
- Müsilaj (8-10%), antosiyanozit
- ekspektoran

Flos Tiliae, Linden, Ihlamur,

- *Tilia platyphyllos*, *T. cordata*
- Çiçek ve çiçek durumları
- Flavonoit, uçucu yağ, müsilaj
- Diüretik, diaforetik, sedatif, laksatif
- Ekspektoran

Papaver rhoeas (gelincik, Red poppy)

- Petaller
- İnfüzyon
- Müsilaj (antitussif)
- Alkaloit (sedatif)

- Çocuklar için kullanılan şurupların bileşimine girer.

Herba Verbasci, Mullein, Sığır kuyruğu,

Verbascum thapsiforme, V. thapsus, V. phlomoides

- Çiçekler
- Müsilaj (30%), saponozit, uçucu yağ, iridoit
- Demulsan, ekspektoran
- Solunum ve sindirim sistemi tahrişlerinde

b) Saponozit ve triterpenik bil. taşıyanlar

- Solunum yollarında biriken balgamı sulandırıp biriken maddeleri dışarı atarlar. Yüzey gerilimini azalttıkları için lipoit maddelerin çözünürlüğünü arttırırlar. İfrazatı akışkanlaştırırlar.
- *Marrubium vulgare*...marrubiin
- *Glechoma hederaceae*....marrubiin

***Ballota nigra* (yer pırasası)**

Black horehound

- Çiçekli dal uçları
- İnfüzyon
- Marrubiin, ballonigrin, ballotenon
- Spazmolitik, ekspektoran

Grindelia robusta

- ABD bitkisi, Türkiye'de yetişmez.
- Çiçekli dal uçları
- İnfüzyon
- **Fenolik asitler** (P-OH benzoik asit, vanilik asit, kumarinik asit) ten dolayı kuvvetli antiseptik
- **Flavonoitler** (kersetol ve kemferol türevleri) den dolayı antispazmodik
- Bronşit, astım, anfizem ve boğmacada

Inula helenium, Elecampane(andız otu)

- Kök ve rizomlar
- İnfüzyon
- Ekspektoran, bronş spazmlarını hafifletici
- Uçucu yağda seskiterpen lakton
- Compositae alerjisine neden olabilir.

Primula officinalis, Cow' s lip, Oxlip, uha çiçeđi

- Çiçekler infüzyon
- Rizom, dekoksiyon
- Saponozit, flavonoit, kinon, tanen
- Ekspektoran, sedatif, antispazmodik
- Bronş ifrazatını arttırır, epitel hücrelerini stimüle eder.

Sambucus nigra, Mürver, Elder flower

12

- **AB ülkelerinde özellikle influenza enfeksiyonlarının başlangıcında , tıbbi çay, draje ve damla halinde yer almaktadır.**
- **Kullanılan kısmı: çiçekler**
- **Black Elderberry**

***Sambucus nigra*, Mürver, Elder flower**

13

- Uçucu yağ (%0.03-0.14)
- Rutozit
- Flavonoitler
- Klorojenik asit, kafeik asit, p-kumarinik asit
- Müsilaj
- Triterpenler (ursolik asit, oleonolik asit)
- Tanen

Sambucus nigra, Mürver, Elder flower

14

- İnfluenza nedenli hastalıklarda diyoforetik, bronşiyal sekresyonu arttırıcı
- Diüretik
- Helicobacter pylori*' ye etkili

- Doz: Günlük 10-15 g kuru drog veya ekstre
- Aşırı dozda kusturucu

***Sambucus nigra*, Mürver, Elder flower**

15

MEYAN KÖKÜ

- *Glycyrrhiza glabra (Licorice)*
- *Kökler*
- *infüzyon*
- Saponozit (glisirin ve glisiretik asidin K ve Ca tuzları), flavonoit
- Mukolitik, sekretolitik
- 1-2 g/gün

Glycyrrhiza glabra, Meyan, Licorice

17

- İhraç ürünü
- Kullanılan kısım: kök ve rizomlar
- Öksürük, ses kısıklığı
- Tüm dünyada kültürü yapılıyor.

Glycyrrhiza glabra **(Meyan)Licorice**

18

- Sekretolitik-ekspektoran etki: saponozitler (glisirizin)**
- Antiülser etki: Antiflojistik etki: mide mukozasının viskozitesini arttırır. Flavonoitler sinerjisma oluşturur.**
- Antiviral etki: Protokinaz C' nin inhibisyonu ile ilgilidir.**

***Glycyrrhiza glabra* (Meyan) Licorice**

19

- **Günlük 5-10 g kuru drog (200-800 mg glisirizine eşdeğer)**
- **Ekstre 3 mg/kg/gün**
- **meyan balı (Succus Liquiritae)**
- **0.5-1 g dozda üst solunum yolları hastalıklarında**
- **1.5-3 g mide ve duodenum ülserinde**

Glycyrrhiza glabra **(Meyan)Licorice**

20

- Saponozitlerden dolayı yüksek dozlarda Na-K dengesini bozar.
- K iyonlarının eliminasyonu hızlanır.
- Na konsantrasyonu ve su miktarı artar. Diürez azalır. Bunlara bağlı olarak tansiyon yükselir. Ödem artar.
- K kaybından dolayı Digitalis preparatlarına hassasiyet görülür.
- 6 haftadan fazla kullanılmamalıdır.

Glycyrrhiza glabra (Meyan) Licorice

21

- Kullanımı sırasında K bakımından zengin diyet uygulanmalıdır.
- Muz, kuru kayısı, patates gibi
- Böbrek, Karaciğer hastalarında, yüksek tansiyonu olanlarda, kortikoid kullananlarda, K eksikliği bulunanlarda ve hamilelerde kullanılmamalıdır.

Tussilago farfara, Öksürük otu, Coltsfoot

22

- Müsilaj %6-10
- İnülin
- Tanen
- Flavonoitler
- Pirolizidin alkaloidleri (yerine ve toplama zamanına göre)

***Tussilago farfara*, Öksürük otu, Coltsfoot**

23

- Antitussif
- Antiflojistik
- Soğuk algınlığı ve grip
- Öksürükte Günlük 4-6 g drog veya buna karşı gelen ekstre
- Müsilaj drogları veya saponin içeren droglarla kombine halde kullanılır.

***Tussilago farfara*, Öksürük otu, Coltsfoot**

24

- Pirolizidin alkaloidleri (senkirnin ve senesionin) hepatotoksik ve karsinojen**
- Pirolizidin alk. Günde 1 µg dan az alınabilir.**
- Yılda 4-6 haftadan uzun kullanılmamalıdır.**
- Hamilelik ve laktasyonda kullanılmaz.**
- Aktarlarda satılanlar kontrolsüz.**

POLIGALA KÖKÜ, Senega root

Poligala senega (Kanada, ABD)

P. amara (Marmara)

P. anatolica (Doğu Anadolu)

P. vulgaris (Doğu Anadolu)

○ Kökler

○ Saponozit (%5), salisilik asit, sterol, lipit

○ Ekspektoran, diaforetik, emetik

○ Yüksek dozda bulantı ve kusma

***Salvia triloba*, adaçayı, sage**

26

- Türkiye' de doğal olarak yetişir (86 tür).
- 40 kadarı endemik.

***Salvia triloba*, adaçayı, Sage**

27

- Uçucu yağ (%2-3): Ökalyptol, kafur, tuyon
- Flavonoitler (Luteolol, salvigenin)
- Terpenik bileşikler

- Ağız ve boğaz yaralarında, gece terlemelerinde, soğuk algınlığında.

- 4-6 g/gün kuru drog veya ekstre.
- Timol veya karvakrol taşıyan uçucu yağ drogları ile kombine edilir.

***Salvia triloba*, adaçayı, Sage**

28

- **Tuyon toksisitesi nedeniyle tuyon oranı %5 in altında olan bitkiler kullanılmalıdır.**
- **Sweatosan-draje**
- **Salvysat-draje-terlemeyi önleyici**
- **Salviathymol –gargara**

Thymus serpyllium (kekik)

- Çiçekli dal uçları
- İnfüzyon
- Uçucu yağ (timol, karvakrol)
- Kuvvetli antiseptik, antibakteriyel, antiviral, ekspektoran
- *Thymus vulgaris*....Türkiye’de yetişmiyor.

Thymus spec. Kekik, Tyme

30

Thymus vulgaris, offisinal tür.

Ülkemizde kekik olarak bilinen türler:

Origanum, Satureja, Thymbra, Corydothymus

Tıbbi amaçla kullanılacak olan kekiğin %1-2 oranında uçucu yağ içermesi, en az %20 total fenolik bileşik (timol, karvakrol) içermesi istenir.

Ülkemizdeki kekikler %2-7 uçucu yağ, %85 karvakrol taşımaktadır.

Thymus spec. Kekik, Tyme

31

- Uçucu yağ
- Flavonoitler
- Terpenik bileşikler

- Timol, sekretolitik (bromheksin kadar güçlü)
- Bronkospazmolitik
- Rinovirüslerin neden olduğu enfeksiyonların bakteriyel enfeksiyonlara dönüşmesini önler.

Thymus spec. Kekik, Tyme

**Dozaj: 10g /gün
ya da ekstre**

Thymus spec. Kekik, Tyme

33

- Bronchipret-bionorica-öksürük yatıştırıcı
- Primula radix ile kombine fitoterapötik.
- Hedera helix ile de kombine preparatı bulunur.

Rosa canina (kuşburnu)

Rose Hip

- Meyvaları
- İnfüzyon
- Flavonoit, tanen, C vitamini